

מתוק מדבש

כניסת השבת – 18.15
יציאת השבת – 19.21
רבנו תם (72 דקות זמנית) - 19.58
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 17.05 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע בבית הכנסת 'אהבת אחים'
במקלט ליד תבליני תם: (להאזנה 03-6171111)
ביום שבת קודש 16.00 דרשה ושיעור
מנחה בשעה 17.00
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
קרוכים הפאים בשב"ה'

שנה שמינית – גיליון 331
פרשת כי תבא חשפ"ב

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
שפת הכנסת 'פית יוסף' ו'אפסת אחים' אפסת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

ארור מכה רעהו בסתר (כו', כד')

רש"י: על לשון הרע הוא אומר
ביום שלישי הקרוב יחול יום השנה (כד' אלול) לפטירתו של
מרן רבי ישראל מאיר הכהן זיע"א בעל ה'חפץ חיים'.
וכתב רבנו הגר"א מוילנא זיע"א באיגרתו: 'וכל רגע ורגע
שאדם חוסם פיו זוכה בשבילו לאור הגנוז שאין מלאך
ובריה יכולים לשער... ובזה יכופר לו כל עוון וניצול
משאל תחתית... אבל העיקר לזכות לעולם הבא בשמירת
פיו... כי הפה קודש קדשים'
בספר 'יחי ראובן' הובא הסיפור הבא: לפני כ-120 שנה
התגורר בירושלים הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל – בנו של
הגאון הנצי"ב, הוא כתב בצוואתו שלא יספידוהו, ולאחר
פטירתו דנו חכמי ירושלים האם לקיים את צוואתו?
עמד הגאון רבי איצלה פטרבורגר זצ"ל ואמר: 'נעשה פשרה
ע"מ לצאת ידי חובת כל הדעות. כתוב בתורה (בראשית כג,
ב) 'ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה' ומכאן למדנו
שהספד ובכיה הם שני דברים שונים. ולכן אנו נאמר
בהלוויה דברי התעוררות שיעוררו את העם לתשובה
ולבכיה ואכן כך עשו...'

וכתב רבי איצלה 'נגלה רבי חיים ברלין אלי בחלום והודה
לי על שני הדברים, הן על כך ששמענו בקולו ולא הספידו
אותו והן על ההתעוררות שהייתה'. שאל אותו רבי איצלה
בחלום 'מה קורה בעולם העליון?' השיב לו רבי חיים 'דע,
כי עומק הדין בשמים הוא נורא ואיום, אלא שלתלמידי
חכמים ולקובעי העתים בתורה יש הקלה... אבל, על דבר
אחד אין שם הקלה והוא על עוון לשון הרע!!!
ומדוע באמת? הסביר הצדיק רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל:
חטא לשון הרע קשה בכפלים: ראשית, הוא שקול לג'
העבירות החמורות עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות
דמים. ושנית, הניסיון בלשון הרע קשה מאוד, לדוגמא: יש
איסור לאכול חזיר, וכי היכן ימצא האדם חזיר? האם ילך
למסעדת טריפה ברגליו? הרי החטא אינו זמין לפניו.
לעומת זה, חטא לשון הרע הוא זמין כל כך, כי בתנועה
קלה של הלשון כבר עלולים להיכשל בחטא הנורא שעליו
נענשים ב'ארור מכה רעהו בסתר (רח"ל) מתוק מדבש!

ושמרת ועשית אותם (כו', טז')

רש"י: ושמרת ועשית אותם - בת קול מברכתו הבאת בכורים היום
תשנה לשנה הבאה...
ויש לשאול: אם כן, כיצד נחרב בית המקדש? הרי החורבן
היה בט' באב והביכורים הובאו בחג השבועות שלפניו?
וראיתי תירוץ שבית המקדש נחרב במוצאי שביעית שבה
אין ביכורים (וראה ב'אור החיים' – כו, ג)
ולי נראה בס"ד, כי באותה שנה לא הביאו ביכורים מפאת
המצור שהיה לפני החורבן.
אנא תפלה נשואת נוסחאות (נא לציין מקורות)...

לא עברתי ממצוותיך ולא שכחתי (כו', יג')

בספר 'ערבי נחל' ביאר נפלא ע"פ המעשה המובא במדרש
על מקום אחד שהייתה בו מכת עכברים (רח"ל). הזדמן לשם
התנא רבי פנחס בן יאיר ואמר להם שזה בגלל שהם לא
מעשרים כראוי. ואכן, לאחר שהחלו לעשר כראוי פסקה
המכה. והנה, אמרו חז"ל כי אדם האוכל מאכל שאכל ממנו
עכבר משכח תלמודו. ולכן נאמר 'לא עברתי ממצוותיך'
אלא הפרשתי מעשרות כראוי ולכן לא אכלו ממנו עכברים
וממילא 'לא שכחתי' את תלמודי **מתוק מדבש!**

וצניין 'שכחה' מילתא דדריחותא

חתן טרי ביקש מרבו צנה אפלט בית. אמר לו הרב
ינסן שני דברים, האחד הוא מצוות צנה והשני לא
תצנה. מצוות צנה 'תקשי לאתק פי חנה מנה
אתה מדבר'. ומה הלא תצנה? אלא החתן והרב צנה:
'אפלט אף תשכח את יום ההולדת שלה...'

עורו ישנים משנתכם... (דף ע"א)

סיפר הרב פינקוס זצ"ל: פעם אחת הביאו לאופקים קרוואן
בנוי שישמש כבית כנסת זמני. בקרוואן היה הכל מוכן רק
להיכנס ולהתפלל. הגיע מנוף ענק, הרים את הקרוואן
ולפני שהוריד אותו סיבבו אותו האנשים בידם לכיוונים
שונים עד שלבסוף נחת המבנה בשעה טובה והמנוף נסע.
והנה, כאשר נכנסו פנימה ראו כי הקרוואן הונח הפוך,
כאשר ארון הקודש נמצא במערב במקום במזרח. כל
המתפללים תפסו את ראשם 'מה נעשה כעת?
והנה, היה שם ילד קטן ששאל 'מה הבעיה? תסובבו כמו
שסיבתם קודם לכן...' אמר לו הרב 'חמודי, כל זמן
שהקרוואן לא הונח אפשר לסובב אבל כעת זה מאוחר'.
למדתי מכך, אמר הרב פינקוס, שכל זמן שעדיין 'אלול'
אפשר עוד לסובב את גזר הדין לחיים ולשלום ע"י שנעשה
תשובה, אבל לאחר חתימת גזר הדין יהיה קשה מאוד
לשנות ולכן צועק הרמב"ם 'עורו ישנים משנתכם!!!'
מתוק מדבש!

רציון וסיפור - צנה נפלאה לנכ"ייה בד"ן...

בניית שם מזבח לה' א-לוקיך מזבח אבנים לא תניף עליהם

ברזל (כו', ה')

נפסק להלכה (שו"ע אר"ח קפ', ה) 'יש לכסות את הסכינים
המונחים על השולחן בשעת ברכת המזון'.
להלן כמה טעמים לכך:
א. בעל 'הרוקח': על אבני המזבח נאמר (כאן) 'לא תניף
עליהם ברזל' והרי מובא בגמרא (ברכות נה, א) כי בזמן שאין
בית המקדש קיים נחשב השולחן כמזבח כפרה לאדם. ולכן
לא ראוי שיראו הסכינים עליו בשעת ברכת המזון.
ב. בעל 'כף החיים' (קפ', טו): בברכת המזון אנו מתפללים

והאבא - רבי שלמה? הוא הישיר מבט אל הקצין ואמר 'אתם יכולים לקחת אותנו... רק יש לנו בעיה קטנה, עדיין לא בירכתי ברכת המזון, חכו שאסיים ואז נלך אתכם' הקצין הגרמני היה בהלם והשתתק לרגע. רבי שלמה ניצל את ההיסוס, הוא התיישב, פתח סידור והחל לברך את ברכת המזון מילה במילה. הקצין התעשת והחל לשאוג 'יהודון, נראה לך שאנחנו נחכה למישהו? קום וצא מיד'... רבי שלמה לא הגיב, הוא כבר היה שקוע בתוך הדיבור שלו עם בורא העולם 'נודה לך'...

החיילים חבטו בו ברובים איימו קיללו והוא בשלו... 'מספיק!' צעק הקצין, נחכה שתי דקות וניקה אותם... עוברות חמש דקות, עשר דקות ורבי שלמה מברך במתינות. 'חיילים' אמר המפקד 'בואו נזוז, יש לנו מספיק עבודה גם בלי היהודון הזה, נחזור אליהם בסוף הסבב...' רבי שלמה סיים את ברכת המזון, קם בבת אחת ואמר בנחישות 'כל ילד אורז תרמיל עד עשרה חפצים, בתוך עשר דקות אנו מחוץ לבית'

רבע שעה לאחר מכן כבר הייתה כל משפחת הרב בחוץ, אצים ורצים על נפשם אל מחוץ לעיירה, לביתו של ידים הרב סולומון שונפלד זצ"ל שקיבל את פניהם והצליח להשיג עבורם שמונה כרטיסי נסיעה ברכבת לאנגליה. שמונת הכרטיסים הללו היו האחרונים ברכבת.

למחרת, כבר ישבו לבטח כל המשפחה ברכבת: אבא, אמא, שישה ילדים והנוסעת התשיעית - הילדה אסתר שולמית הקטנטנה חסרת הכרטיס, אותה הכניסו בתוך התרמיל. הייתה זו הרכבת האחרונה שיצאה מגרמניה לאנגליה, הסיכוי האחרון לחיים בו זכתה משפחתו של הרב שלמה.

בסיום הסיפור בירכנו ברכת המזון מתוך הברכונים בכוונה ובשמחה, בסיום הברכה נישק אבא את הברכון ואמר 'לדיים חמודים, לסיפור יש המשך... הילדה אסתר שולמית הקטנה שהוחבאה בתיק גדלה באנגליה, שם היא נישאה ונולד לה תינוק קטן. וכאן, אבא מרים את ידו ומחווה באצבע על ליבו ואומר 'הילד שנולד הוא אני...' 'אני ואתם, כולנו זכינו לחיים בזכות ברכת המזון בכוונה של סבא - הרב שלמה זצ"ל.

היה זה הסיפור אתו גדלתי, אמי סיפרה לי אותו בכל הזדמנות, ואני חיכית שתגדלו ותהיו בשלים מספיק כדי לשמוע וגם להבין את משמעותו.

מים רבים זרמו בנחל... שנים רבות עברו מאותו קיץ ומאותו סיפור שהותיר בנו חותם עמוק והבנה עד כמה עצומה ערכה של ברכת המזון בכוונת הלב ומתוך הברכון / סידור...

אחים יקרים!: אנחנו נמצאים שבוע לפני ראש השנה, כולם מחפשים עצות לזכייה בדין. והנה, הסיפור המדהים הזה מעורר אותנו לעצה נפלאה בדוקה ומנוסה: **ברכת המזון בכוונה ומתוך סידור / ברכון** שעליה קיבלנו הבטחות רבות כמו ספר החינוך שכתב: 'מקובל אני מרבתי ישמרם אל, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו' וכמו כן הובא ב'באר היטב' (קפה, א): 'מצאתי- למה אין אין בברכת המזון? לפי שכל מי שברך ברכת המזון בכוונה אין שולט בו לא אף ולא קצף'...

ואי לא כרזה להינן אחרון אף יום ראש השנה?

שבת שלום ומבורך!!!

ומבקשים על בניין ירושלים. ועל אותו הזמן הובטחנו (ישעיה ב', ד) 'לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה' ולכן מסלקים הסכינים בעת הזכרת ירושלים. ג. **בעל 'שבלי הלקט':** תיקנו זאת משום מעשה שהיה באדם שבירך ברכת המזון וכשהגיע לברכת 'בונה ירושלים' הצטער כל כך על החורבן עד שנטל סכין ותקע בליבו. ומשום סכנת נפשות תקנו להסיר הסכין בשעת הברכה. ד. **בספר 'מטה משה':** יעקב אבינו נתברך בברכת 'זיתך לך הא-לוקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש שזו ברכת ארץ ישראל. ואילו עשו נתברך 'על חרבך תחיה' ולכן לא ראוי שבשעה שאנו מודים לה' על ארץ חמדה טובה ורחבה יהיה זכר לחרב המסמלת את ברכתו של עשו. ה. **בספר 'מטה משה' הוסיף:** מובא ב'באר היטב' שכל המברך ברכת המזון בכוונה לא ישלטו בו לא שצף ולא קצף ולא חרון אף ולכן אין אין בכל ברכת המזון. וכתב שמכאן לומדים שאין חרבו של מלאך המוות שולטת במי שמברך ברכת המזון בכוונת הלב. ולכן מסלקים את הסכין בשעת הברכה. *אתוק מרגע!*

ובעניין זה להלן **סיפור מדהים** (מעובד ע"פ 'מרוה לצמא' שופטים תשפ"ב): 'מה? לחזור שוב את כל הדרך חזרה לרכב בשביל ברכון?' את השאלה הזו שאלנו את אבא... היה זה במהלך טיול לצפון בחופשת בית הזמנים, אבא החנה את הרכב והתחלנו לצעוד במסלול הליכה של כשני קילומטר עד שהגענו לנחל זורם בו השתכשכנו והפגנו את החום הכבד.

לאחר מכן ישבנו לאכול את ארוחת הצהרים במקום מוצל שבסיומה נטלנו ידיים 'למים אחרונים' והתיישבנו לברך ברכת המזון. ואז ראינו שאבא מתמהמה ולא מברך...

'מה קרה?' אבא סימן לנו בידי 'איפה הברכונים?' אבא נהג להקפיד לברך תמיד ברכת המזון רק מתוך ברכון. מהר מאוד הבנו כי שכחנו את הברכונים ברכב....

אבא חשב לרגע ומיד הכריז 'קדימה, נחזור לרכב, נשלים שם את הסעודה ונברך מתוך הברכון'

'מה? לחזור שוב את כל הדרך חזרה לרכב בשביל ברכון?' אמרנו והוספנו 'ומה עם המשך המסלול?'

את המסלול לא תפסידו... בואו אתי וגם תרוויחו סיפור מדהים... וכבר פתח בצעדה כשכולנו בעקבותיו.

'הסיפור אירע בפרנקפורט שבגרמניה בשנת תרצ"ז החל אבא לספר 'משפחה יהודייה סיימה את ארוחת הערב... שגרת מלחמה, מעט לחם ומעט מים שאמורים להשביע עד לצהרי יום המחרת... אב המשפחה, רבי שלמה, מעלה שאלה בוערת לחלל הבית: 'לאן בורחים מכאן?'

בארץ ישראל משתוללים הבריטים וגם הערבים לא טומנים יד, אירופה בוערת ומדממת, ארצות הברית רחוקה אלפי מילין בנוסף לוויזה שהיא יקרת המציאות.

ואז נשמעות דפיקות בדלת, דפיקות מנומסות - יקות. אבא מציץ מבעד לאשנב וקולט מדי חיילים, אך לפני שהוא מספיק לעכל את משמעותם הדלת נפרצת ומוטחת בפניו בכח.

'החוצה' חיילים גרמנים רצים בבית, מאתרים את שבעת ילדי המשפחה וגוררים אותם אל הסלון, המהומה הייתה אדירה, הקטנים צרחו בהיסטריה, הגדולים ניסו להתנגד והחיילים שאגו בטירוף 'אוס! שנעל!' הרבנית, חיוורת, קפאה על מקומה, מביטה בזעזוע בחיים שנטרפים באחת.

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל יהודית בת אסתר ז"ל / תמר בת מול ז"ל / דינה בת נגייה ז"ל / ימין דרון בן סוליקה ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / מימון ספירו בן מול טוב ז"ל רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלחת: דקל מלכה - להצלחה / מיכאל בן סימי - רפואה שלימה אורי ישראל - רפוי / סוזן בת ימנה - רפוי / אהרון בן מסעודה - רפוי / דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולח - רפואה שלימה